

BOMBA DE LA CCR: SASUL IN GENUNCHI – Iohannis nu poate refuza numirea premierului propus de majoritatea PSD-PRO Romania. CCR: “Presedintele, neputand avea rol de decident, are doar competenta de a desemna drept candidat pe reprezentantul propus de alianța politica sau partidul care detine majoritatea absoluta a mandatelor parlamentare sau pe reprezentantul propus de alianța politica sau partidul politic care poate asigura sustinerea necesara obtinerii votului de incredere al Parlamentului”

„Maretul” plan al lui **Klaus Iohannis (foto)** de a forta alegerile anticipate prin numirea aceluiasi premier Ludovic Orban, demis in urma motiunii de cenzura, se poate termina cu un esec de proportii pentru presedintele Romaniei. **Un eventual refuz al lui Iohannis de a numi premierul propus de majoritatea PSD-PRO Romania din Parlament este profund neconstitucional. Iar o eventuala contestare de catre PSD si PRO Romania la CCR a refuzului presedintelui de a numi premierul propus de majoritatea parlamentara va fi admisa de pe scaun de catre Curtea Constitutionala. Asta intrucat exista deja o decizie CCR care nu ii da nicio sansa lui Klaus Iohannis sa faca desemnari de premier in bataie de joc sau sa nu tina cont de majoritatea din Parlament.**

Curtea Constitutionala a Romaniei s-a pronuntat pe problema aflata astazi in discutie (modalitatea de numire a premierului) inca din 2014, cu ocazia analizei propunerii legislative privind revizuirea Constitutiei Romaniei. Propunerea a fost formulata de 108 de senatori si 236 de deputati, printre care, culmea, si actualul premier demis Ludovic Orban. A facut-o prin **“Decizia nr. 80/2014 asupra propunerii legislative privind revizuirea Constitutiei Romaniei”**, publicata in Monitorul Oficial, Partea I, nr. 246 din 7 aprilie 2014.

Una dintre analizele realizate de CCR a privit si modalitatea de investire a prim-ministrului. Cu acea ocazie, CCR a transat rolul presedintelui in procedura de numire a premierului, iar concluziile Curtii nu ii dau nicio sansa lui Klaus Iohannis. **Astfel, CCR arata ca desemnarea prim-ministrului trebuie sa tina cont de doua criterii: rezultatul electoral obtinut de partidele parlamentare si posibilitatea ca persoana desemnata ca premier sa poata obtine coagularea unei majoritati parlamentare care sa primeasca votul de incredere din partea Parlamentului. Transpunand in realitatea zilelor noastre, conform deciziei CCR, Klaus Iohannis trebuie sa tina cont de rezultatul competitorilor electorali, caz in care PSD si PRO Romania - alaturi de aliatii de la minoritatile nationale altele decat cele maghiare, cei plecati de la ALDE in partidul Forta Nationala a lui Teodor Melescanu, si poate chiar si ALDE - au cele mai multe mandate, asa cum sustin liderii acestor partide. De asemenea, Iohannis trebuie sa tina cont de posibilitatea ca premierul desemnat, in speta cel al PSD si PRO Romania, sa poata coagula o majoritate in Parlament, conditie pe care cele doua partide deja au anuntat ca o indeplinesc. De asemenea, foarte important, in aceeasi hotarare, CCR stabileste ca un premier propus de o minoritate parlamentara, ceea ce este cazul PNL, nu ar insemna decat investirea unui Guvern fara legitimare electorala.**

Cea mai importanta precizare a Curtii Constitutionale se regaseseste insa la paragraful 319 al Deciziei 80/2014. **Concret, CCR stabileste ca presedintele Romaniei nu poate avea rol decident in aceasta procedura de numire a premierului, ci doar de arbitru si mediator intre fortele politice. Acelasi presedinte are o singura competenta: aceea de a-l desemna drept candidat la functia de prim-ministru pe candidatul propus de**

partidul care detine majoritatea absoluta din Parlament, de alianta politica sau partidul care poate asigura obtinerea votului de incredere. In cazul nostru, neexistand un partid care sa detina majoritatea absoluta in Parlament, premierul pe care Iohannis este obligat sa il numeasca este cel propus de alianta PSD-PRO Romania, care poate asigura obtinerea votului de incredere al Parlamentului, conditie pe care PNL nu o poate indeplini, dovada fiind demiterea Guvernului Orban prin motiune de cenzura. *“De aceea, Presedintele Romaniei, neputand avea rol de decident in aceasta procedura, ci de arbitru si mediator intre fortele politice, are doar competenta de a desemna drept candidat pe reprezentantul propus de alianta politica sau partidul politic care detine majoritatea absoluta a mandatelor parlamentare sau, in cazul in care nu exista o asemenea majoritate, pe reprezentantul propus de alianta politica sau partidul politic care poate asigura sustinerea parlamentara necesara obtinerii votului de incredere al Parlamentului”*, arata CCR in Decizia 80/2014.

Asadar, alegatiile lui Iohannis despre numirea unui nou premier PNL (poate chiar tot in persoana lui Ludovic Orban) raman doar la stadiul de alegatii. Iar un refuz din partea lui Iohannis de a numi premierul propus de PSD-PRO Romania nu are nicio sansa sa treaca de CCR.

Iata fragmentul din Decizia CCR 80/2014 care blocheaza smecheria lui Iohannis:

“Decizia nr. 80/2014 asupra propunerii legislative privind revizuirea Constitutiei Romaniei

Articolul 103 – Investitura

313. Prin articolul unic pct. 91 si 92 din propunerea legislativa de revizuire a Constitutiei se modifica alin. (1) si (3) al art. 103 din Constitutie si se introduc trei noi alineate, alin. (3/1) – (3/3), in cadrul aceluiasi articol, dupa cum urmeaza:

‘(1) Presedintele Romaniei il desemneaza drept candidat pentru functia de prim-ministru pe reprezentantul propus de partidul politic, respectiv de alianta politica participante la alegeri care au obtinut cel mai mare numar de mandate parlamentare, potrivit rezultatului oficial al alegerilor. In cazul in care exista mai multe formatiuni politice care au participat la alegeri si care au obtinut acelasi numar de mandate, Presedintele Romaniei il desemneaza drept candidat pentru functia de prim-ministru pe reprezentantul propus de partidul politic, respectiv alianta politica participante la alegeri, care au obtinut cel mai mare numar de voturi, potrivit rezultatului oficial al alegerilor.

(3) Programul si lista Guvernului se dezbat de Senat si de Camera Deputatilor, in sedinta comuna. Parlamentul acorda incredere Guvernului cu votul majoritatii senatorilor si deputatilor.

(3/1) In cazul in care candidatul pentru functia de prim-ministru isi depune mandatul, nu se prezinta in fata Parlamentului pentru acordarea votului de incredere in termenul prevazut sau nu obtine votul de incredere, Presedintele Romaniei il desemneaza drept candidat pentru functia de prim-ministru pe reprezentantul propus de partidul politic, respectiv alianta politica participante la alegeri care au obtinut al doilea cel mai mare numar de mandate parlamentare, potrivit rezultatului oficial al alegerilor.

(3/2) In cazul in care cel de-al doilea candidat la functia de prim-ministru isi depune mandatul, nu se prezinta in fata Parlamentului pentru acordarea votului de incredere in termenul prevazut sau nu obtine votul de incredere, Presedintele Romaniei il desemneaza drept candidat pentru functia de prim-ministru pe reprezentantul propus de o coalitie de formatiuni politice parlamentare care insumeaza majoritatea absoluta a mandatelor parlamentare, potrivit rezultatului oficial al alegerilor.

(3/3) In cazul in care cel de-al treilea candidat la functia de prim-ministru isi depune mandatul, nu se prezinta in fata Parlamentului pentru acordarea votului de incredere in termenul prevazut sau nu obtine votul de incredere, Presedintele Romaniei dizolva Parlamentul.'

314. Modificarile propuse la art. 103 din Constitutie reglementeaza o noua procedura de desemnare a candidatului pentru functia de prim-ministru. Potrivit acesteia, Presedintele Romaniei este obligat sa desemneze drept candidat pe reprezentantul propus de partidul politic, respectiv de alianta politica participante la alegeri care au obtinut cel mai mare numar de mandate parlamentare sau, in caz de paritate a numarului de mandate, pe reprezentantul propus de partidul politic, respectiv de alianta politica participante la alegeri care a obtinut cel mai mare numar de voturi. Daca acesta isi depune mandatul, nu se prezinta in fata Parlamentului pentru acordarea votului de incredere in termenul prevazut sau nu obtine votul de incredere, Presedintele Romaniei este obligat sa desemneze drept candidat pe reprezentantul propus de partidul politic, respectiv de alianta politica participante la alegeri care a obtinut al doilea cel mai mare numar de mandate parlamentare. Daca si acesta isi depune mandatul, nu se prezinta in fata Parlamentului pentru acordarea votului de incredere in termenul prevazut sau nu obtine votul de incredere, Presedintele Romaniei va desemna drept candidat pentru functia de prim-ministru pe reprezentantul propus de o coalitie de formatiuni politice parlamentare care insumeaza majoritatea absoluta a mandatelor parlamentare, potrivit rezultatului oficial al alegerilor. In fine, daca nu se reuseste formarea Guvernului nici dupa aceasta a treia incercare, Presedintele este obligat sa dizolve Parlamentul.

315. Curtea observa ca initiatorii propunerii de revizuire a Constitutiei aduc in discutie o procedura de desemnare a candidatului pentru functia de prim-ministru in trei trepte bazata atat pe rezultatul electoral obtinut de partidele sau aliantele politice participante la alegeri clasate pe primele doua pozitii, cat si pe capacitatea unei aliante politice parlamentare de a asigura majoritatea absoluta a mandatelor parlamentare. Astfel, Curtea constata ca textul analizat pune accent pe rezultatul electoral obtinut de partidele sau aliantele politice participante la alegeri, conferind doar un caracter ultim si subsidiar capacitatii unei aliante politice parlamentare de a asigura majoritatea absoluta a mandatelor parlamentare.

316. In acceptiunea propunerii legislative de revizuire, aceste criterii nu sunt concurente, ci consecutive, astfel incat doar daca nu se reuseste, din vreun motiv sau altul, investirea Guvernului in baza primului criteriu, Presedintele Romaniei va apela la cel de-al doilea. Stabilirea unei ordini rigide in desemnarea candidatului poate crea serioase probleme de natura sa afecteze buna functionare a statului, dintre care Curtea retine situatia in care partidul politic, respectiv alianta politica participante la alegeri care a obtinut cel mai mare numar de mandate parlamentare nu dispune de majoritatea absoluta a mandatelor parlamentare. De multe ori, exista intelegeri/acorduri intre partide/aliante politice - care nu au obtinut cel mai mare numar de mandate - cu privire la desemnarea unei anumite persoane drept candidat pentru functia de prim-ministru, mai ales in cazul in care doua sau mai multe partide au obtinut un numar de mandate foarte apropiat; in acest caz, se poate ajunge la coagularea unei majoritati parlamentare absolute din partidele sau aliantele politice aflate pe locurile imediat urmatoare. Or, potrivit textului propus, Presedintele Romaniei este obligat sa desemneze drept candidat o persoana propusa de partidul/alianta politica ce a castigat numarul cel mai mare de mandate, desi este evident, inca de la inceput, ca acesta nu va putea obtine votul de investitura din partea Parlamentului. De aceea, noul text nu tine cont de realitatea politica si este de natura a crea premisele unor alegeri anticipate repetate.

317. De asemenea, Curtea observa ca textul propus a fi introdus la art. 103, respectiv alin. (3/3), nu este corelat cu cel propus la art. 89 alin. (1) din Constitutie, in sensul ca, daca Presedintele Romaniei este obligat sa dizolve

Parlamentul, nu se mai justifica necesitatea consultării președinților celor două Camere ale Parlamentului și a președinților partidelor, formațiunilor sau alianțelor politice parlamentare. O atare consultare ar fi fost necesară doar în situația în care acesta poate să dizolve Parlamentul - astfel cum prevede actualul art. 89 alin. (1) din Constituție. De asemenea, Curtea mai observă că nu se prevede termenul în care va fi dizolvat Parlamentul.

318. Având în vedere neajunsurile la care conduce procedura mai sus analizată, Curtea constată că procedura de desemnare a candidatului la funcția de prim-ministru trebuie să aibă în vedere în mod concurent cele două criterii anterior menționate, **pentru că nu se poate ignora nici rezultatul electoral al competitorilor electorali, dar nici finalitatea procedurii, respectiv desemnarea unui candidat care să poată asigura coagularea unei majorități parlamentare în vederea obținerii votului de încredere.**

319. **De aceea, Președintele României, neputând avea rol de decident în această procedură, ci de arbitru și mediator între forțele politice, are doar competența de a desemna drept candidat pe reprezentantul propus de alianța politică sau partidul politic care deține majoritatea absolută a mandatelor parlamentare sau, în cazul în care nu există o asemenea majoritate, pe reprezentantul propus de alianța politică sau partidul politic care poate asigura susținerea parlamentară necesară obținerii votului de încredere al Parlamentului.**

320. Mai mult, Curtea observă că actualul text al art. 103 din Constituție se referă și la situația în care mandatul Guvernului încetează înainte de termen, potrivit art. 106, art. 107 alin. (3) teza întâi, art. 113 sau art. 114 din Constituție. Noua reglementare propusă are ca premisă doar situația în care Președintele României desemnează candidatul pentru funcția de prim-ministru imediat după ce au avut loc alegerile parlamentare. Astfel, chiar dacă Guvernul a fost demis printr-o motiune de cenzură, propunerea candidatului va aparține invariabil partidului/alianței politice participante la alegeri care a obținut cel mai mare număr de mandate parlamentare indiferent de situația politică existentă. Totodată, se poate întâmpla ca pe parcursul legislaturii partidul politic sau alianța politică participante la alegeri care a obținut cel mai mare număr de mandate parlamentare să se desființeze sau să se scindeze, ceea ce implică atât dificultăți în determinarea partidului politic sau alianței politice al cărui/careia reprezentant trebuie desemnat drept candidat, cât și obligativitatea parcurgerii unei proceduri care oricum nu ar avea nicio finalitate sub aspectul obținerii votului de încredere.

321. În consecință, Curtea constată că textul propus, prin mecanismul de desemnare a candidatului pentru funcția de prim-ministru, instituie un monopol al partidului politic sau alianței politice participante la alegeri care a obținut cel mai mare număr de mandate parlamentare, fără a deține majoritatea absolută, în privința propunerii reprezentantului ce urmează a fi desemnat drept candidat, netinând cont de necesitatea asigurării actului de guvernare în condițiile unei susțineri parlamentare care să permită obținerea votului de investitură și realizarea programului de guvernare. Or, în aceste condiții, reglementarea unui mecanism constrângător în privința libertății de acțiune a partidelor politice parlamentare are drept efect imposibilitatea adaptării soluției normative analizate la noile situații intervenite.

322. Astfel, deși aparent textul analizat clarifică competențele Președintelui României, prin rigidizarea excesivă a procedurii de desemnare a candidatului pentru funcția de prim-ministru, pe de o parte, nu acoperă toate ipotezele constituționale posibile, iar, pe de altă parte, nu ține cont de configurația/situația politică existentă în Parlament. În aceste condiții, o atare procedură lipsită de flexibilitate poate da naștere cu ușurință la crize politice și, astfel, se constituie într-un obstacol constituțional real.

323. Curtea mai observă că, sub aspectul terminologiei folosite în privința candidatului desemnat pentru funcția de prim-ministru, se repetă sintagma 'și depune mandatul, nu se prezintă în fața Parlamentului pentru acordarea votului de încredere în termenul prevăzut sau nu obține votul de încredere' în condițiile în care toate cele trei ipoteze au în vedere faptul că acesta nu a obținut votul de încredere indiferent de motivele care au determinat acest lucru.

324. Pe de alta parte, prin modalitatea de desemnare a candidatului pentru functia de prim-ministru, se ajunge la o nesocotire a votului liber exprimat de catre alegatori in cadrul alegerilor parlamentare, deoarece creeaza premisele desemnarii candidatului din randurile partidului politic sau aliantei politice cu cel mai mare numar de mandate sau voturi in detrimentul unei alianta politice postelectorale care poate asigura sustinerea parlamentara necesara obtinerii votului de incredere al Parlamentului. De aceea, rezultatul electoral, ce reprezinta vointa corpului electoral exprimata prin vot, impune ca Presedintele Romaniei sa desemneze candidatului pentru functia de prim-ministru pe reprezentantul propus de alianta politica sau partidul politic care detine majoritatea absoluta a mandatelor parlamentare sau, in cazul in care nu exista o asemenea majoritate, pe reprezentantul propus de alianta politica sau partidul politic care poate asigura sustinerea parlamentara necesara obtinerii votului de incredere al Parlamentului.

325. A reglementa, chiar la nivel constitutional, dreptul unei minoritati parlamentare de a propune desemnarea, in mod invariabil, a candidatului pentru functia de prim-ministru inseamna a accepta ca se poate investi un Guvern fara legitimare electorala. A nu tine cont de faptul ca cetatenii au ales in favoarea unor competitori electorali care formeaza sau pot forma o majoritate absoluta, de natura a asigura investirea Guvernului, inseamna a afecta in mod decisiv dreptul de vot, intrucat exprimarea dreptului de vot vizeaza, in mod direct, configuratia politica a Parlamentului, iar, indirect, investirea Guvernului. In aceste conditii, Curtea constata ca textul propus suprima o garantie a dreptului de vot, si anume respectarea rezultatului votului liber exprimat.

326. Pentru aceste considerente, cu majoritate de voturi, Curtea constata neconstitutionalitatea modificarii aduse art. 103 alin. (1) si (3) din Constitutie, precum si a completarii art. 103 din Constitutie cu trei noi alineate, alin. (31) - (33), referitoare la modalitatea de desemnare de catre Presedintele Romaniei a candidatului la functia de prim-ministru, intrucat incalca limitele revizuirii, prevazute la art. 152 alin. (2) din Constitutie”.

[* Cititi aici integral Decizia CCR 80/2014](#)